

tri četrtine našli v mestnih — žganjarjih, kjer so jih obdarovanci zapili.

Razumna štedljivost, katero mnogi po pravici imenujejo modrost življenja, mora se odločno upreti takemu brezplodnemu načinu dobrotljivosti nasproti bližnjiku. Pripomoči revežu k rednemu zaslužku in pokazati mu sredstvo, in šele tam, kjer samopomoč ne doseže pravega uspeha, pomagati z denarjem in sicer na kar najkoristnejši način, to je načelo dobrotljivosti, katerega naj bi se zvesto držali vsi štedljivi gospodarji!

Izkušnja uči, da oni, ki so čez mero radodarni in nepremišljeno dobrotljivi, ne le, da s svojo dobrotljivostjo nikomur v resnici ne koristijo, ampak da uničujejo svoje in čisto svojih bližnjikov blagostanje. Pripoveduje se o nekem slovitem pisatelju, ki je umrl v velikih dolgovih, kako si je mnogokrat izposodil — seveda za vedno — pri prijatelju cekin, da bi si oskrbel živeža in drugih potrebščin, da je pa brez obotavljanja ta cekin čisto brez premisleka podaril kar prvemu beraču, ki ga je ob vratih prosil miloščine. Nahajajo se ljudje, ki tiče sami v velikih denarnih zadregah, ki pa so tako nespametno dobrotljivega srca, da niti najdvomljivejšim prošnjikom ne morejo odkloniti prošnje za denarno posojilo ali za poroštvo pri njih dolgovih. Ti vzgledi nam prav jasno kažejo, kako smešna je dobrotljivost lahkomišelnega zapravljivca, in kako resnične so besede moža, ki pravi: „Štedljivost je krepost, brez katere si ni mogoče misliti niti pravičnosti proti sebi in drugim, niti uspešne dobrotljivosti proti bližnjiku“.

Nasprotno pa, kjer koli povprašate: „Kdo je ustanovitelj te ali druge sirotišnice ali bolnišnice“, ki so rešile pomanjkanja stotin zapuščenih sirot in onemoglih trpinov, navadno izveste, da so jih kot pomnik svojega blagega srca postavili ne ljudje, ki so se udajali razkošnemu življenju, ampak taki, ki so leta in leta modro štedili s svojim premoženjem, da ga slednjič posvete temu vzvišenemu namenu. Ako preiskujete doneske za ljudske knjižnice in druge velikodušne naprave v svrhu izobrazbe revnih ukaželjnih ljudi, so največ pripomogli s svojimi sredstvi ne oni, katerih mošnja je pristopna vsem potepuhom in vsem postopačem, ampak previdno štedljivi gospodarji.

Tudi zgodovina slovenskega narodnega razvoja lahko ponosno priča o velikodušnih činih mnogih skrbnih gospodarjev, ki so štedili s svojimi sredstvi z blagim namenom, da bi še mnogo let potem, ko bodo že v grobu počivali, koristili svojemu narodu.

Koliko slovenskih mladeničev, ki so kot ubogi dečki zapustili revni dom svojih kmetskih starišev, izšolalo se je in se še bode za učene stanove po srednjih in visokih šolah s pomočjo ustanov blagih dobrotnikov: Cvetka, Kostanjevca, Rapoca, Knaflija, Goriupa in mnogo drugih! Ta imena, ki so z zlatimi črkami zapisana v srcih mnogih vrednih sinov majke Slovenije, so najglasnejše govoreči dokazi, da štedljivost ni umazana sebičnost, kakor trde njeni nasprotniki, ampak da so baš štedljivi

ljudje v resnici največji dobrotniki človeške družbe in največji dobrotniki svojega naroda. Vekoslav Kukovec.

Kolekovanje legalizacijske klavzule podpisov na vlogah za registriranje pridobitnih in gospodarskih zadrug.

Visoko c. kr. finančno ministrstvo je vsled nekega vprašanja z razglasom od dne 8. novembra leta 1900 št. 55.100 odredilo, da tvorijo podpisi na prošnjah za trgovsko sodiščno registriranje pridobitnih in gospodarskih zadrug in drugih registriranju podvrženih združenj brez razločka, če imajo podpisani še lastnost proponentov, ali če so že udje načelstva, kolektivni podpis in je podvržena torej legalizacija teh podpisov le pristojbini v znesku dveh kron, odnosno jedne krone po tarifni točki 66, lit. a. zakona od dne 13. decembra l. 1862., drž. zak. št. 89.

Ta razsodba je načelne važnosti zaradi tega, ker so dosedaj zgoraj navedeno točko pristojbinskega zakona razna trgovska sodišča različno tolmačila, in nam je znano, da so morali v nekaterih slučajih plačati ustanovniki oziroma prvi udje načelstva za poveritev svojega podpisa na prošnji za registriranje vsak po 2 kroni; torej da so se smatrali njihovi podpisi vsak zase kot podpisane stranke in ne vsi skupaj kot kolektivni podpis za zadrugo.

Zgoraj navedeni razglas je torej navedene dvome določno razjasnil.

Tuberkuloza pri goveji živini.

Spisal Pavel Skale.

Najbolj razširjena bolezen, da, najhujša kuga, ki mori človeški rod in največ žrtev zahteva, je tuberkuloza ali jetika. Koliko zdravniških kongresov, koliko učenjakov itd. se je in se še bavi s to boleznijo; pa vse zaman; zatreti se ne more.

Kakor znano je med vsemi domačimi živali ravno goveja živina tista, mej katero se tuberkuloza najbolj širi. V naših krajih je ta bolezen — hvala Bogu — še malo znana, le tu in tam se dobi kako živinče, ki hira za tuberkulozo. Naša goveda je še trdna, še ni omehkužena, kakor so nekatera čista plemena, ki se iz Nemčije importirajo. Statistika kaže, da se ravno na Nemškem slučajih tuberkuloze jako množe. Tako je na pr. v več mestih od zaklane živine 20 do 30 % tuberkulozne. Na Nižjem Avstrijskem so našli v enem letu do 1500 goveje živine tuberkulozne. Leta 1895. se je vpeljalo iz Danske 133.118 glav goveje živine na Nemško. Kakor se je pozneje konstatovalo, je bila skoraj polovica te živine tuberkulozna.

Že iz teh malih podatkov se lahko posname, kako močno mora biti ta kuga po Nemškem razširjena.

Nemškim pasmam, mej katerimi vlada tuberkuloza, je prištevati tudi simentalno pasmo, katera se v novejšem času kaj rada uvaža v našo deželo. Da v istini preti od te pasme nevarnost za našo domačo goved, sledi že iz tega, da se je pred kratkim v ljubljanski klavnici konstatirala pljučna tuberkuloza pri dveh simentalnih bikih, katera sta se oba na Dolenjskem rabila za pleme. Pred par leti je dala kmetijska družba sama pobiti bika simentalne pasme, na katerem so se opazili sumljivi znaki. In res! Bik je bil tuberkulozen. Neki trgovec je lansko leto poslal od tod simentalnega vola na Tirolsko. Pri klanju so zasledili tuberkulozo in celo živinče konfiscirali.

Z ozirom na to, da je goveda te pasme velika, da se dobro križa z domačim plemenom, da so krave dobre mlekarice, bi svetovali — dokler še ni prepozno — da merodajni krogi posebno pa c. kr. kmetijska družba, vse store, da se — ako že ostanemo pri tem plemenu — bolezen ne zanese med našo, dosedaj večinoma že zdravo domačo govedo in, ako je že zanešena, da se omeji in kolikor možno hitro zatre.

Jedino sredstvo, spoznati to bolezen pri živi govedi, je doslej cepljenje s tuberkulinom, kar najtopleje priporočamo, da se uvede pri vsaki govedi simentalne pasme, predno se izroči svojemu namenu. Tudi vso drugo govedo simentalne pasme, ki se že nahaja v deželi, bi bilo umestno cepiti.

Le tako je mogoče, da se naša domača živina ohrani zdrava in neokužena, kar ne bo samo v prid živinorejcem, temveč je tudi s splošnega zdravstvenega stališča eminentne važnosti, kajti znano je, da po tuberkulozni živini dobe tudi ljudje tuberkulozo, posebno ako uživajo nekuhano mleko od tako bolnih krav.

Poučni in zabavni del.

Čez petdeset let.

Bajka.

„Ljubljana, južni kolodvor!“ Zmanem si zaspane oči in stopim iz voza na peron ljubljanskega kolodvora, od koder sem bil pred petdesetimi leti odšel v svet.

Pol stoletja! Trenotek v vesoljstvu in vendar dolga doba v kratkem življenju posameznega človeka. Ves ta čas sem preživel v tujini in prepotoval vseh pet delov sveta, dokler se mi ni konečno stožilo po domovini, kajti zelo sem se že postaral, kmalu se mi bode posloviti od tega revnega sveta in rad bi položil trudno svojo glavo v domači zemlji k večnemu počitku.

Pred petdesetimi leti sem bil zapustil Ljubljano kmalu po onem strašnem velikonočnem potresu l. 1895. kateri je spremenil belo Ljubljano v razvaline. Tedaj sem bil mlad, vesel in lahkomišen. Ljubil sem izvo-

ljenko in sanjal o bodoči sreči na njeni strani. Ljubil sem goreče, in dozdevalo se mi je, da me ona istotako iskreno ljubi. Toda moja lahkomišelnost me je pahnila v nesrečo, v kateri bi bil nujno potreboval moralčne zaslombe in tolažila, tedaj pa je moja izvoljenka pokazala, da ima namesto srca — kamen v prsah. Pahnila me je od sebe, kakor se vrže izžeta citriona na smetišče. V prvem obupu napravljaj sem jedno neumnost za drugo, čestokrat se osmečil, da so me ljudje začeli pomilovati in konečno prezirati. To mi je bilo preveč, zapustil sem neko noč natihoma kraj svoje nesreče in odšel po svetu z bolnim, se srdom do vsega ženstva napolnjenim srcem.

Začel sem novo življenje, bil sem zelo podjeten in imel sem srečo. Pridobil sem si bil precejšnjo imetje, katero se je še vedno pomnoževalo. Čestokrat se mi je nudila prilika, da bi se bil oženil, toda izgubljena vera v ženstvo se mi ni hotela povrniti, in tudi prvotna rana se mi ni hotela nikdar popolnoma zaceliti. Ko sem imel že obilo premoženja, nameraval sem večkrat zopet vrniti se domov in stopiti pred svojo nekdanjo izvoljenko. Toda je li še prosta? In če tudi bi bila in bi sedaj sprejela mojo ponudbo, bi me li ne vzela samo denarja, ko me v nesreči ni hotela poznati?

Prodal sem svojo obsežno trgovino, imel sem toliko, da sem lahko brezskrbno živel, vrgel sem se v vrtinec življenja potoval iz mesta v mesto, iščeč povsod nove zabave, dokler se mi ni to življenje popolnoma pristudilo. Popustil sem mesto, in odšel sem v pristo naravo, na gore, lazil od vrha do vrha in zabaval se z lovom. Zamrzli živci so se mi okrepili v čistem svežem gorskem zraku, vrnila se mi je samozavest in nova življenska moč navdahnila je zopet še onemogle moje ude. Ljubiti sem jel svojo zdravnico, to krasno prirodo božjo, vedno globlje sem se utapljal v njene skrivnosti in večne resnice, postal sem bil nje oboževatelj in posvetil se popolnoma naravoslovskim študijam. Kot tak sem prepotoval skoraj vse dele naše zemlje, zadnji čas sem bival v Indiji, od tam se mi je želelo nazaj v ljubo domovino, zahrepenel sem po domačem kraju, kjer sem se namenil mirno preživeti zadnje dneve, katere mi je večna usoda še določila v življenje. — V Bombaju sem vstopil na parobrod, pardon! elektrobrod, ki je bil na poti v Colan. Namesto parnega stroja je imel akumulatorje, katere je napolnjeval na posameznih postajah z električno bakterijo. Vozil je s hitrostjo 31 vozljev. V Solun sem takoj sedel v brzovlak ekspresne proge Solun-London in včil se s polževo hitrostjo 86 kilometrov skozi Skoplje, Mitrovico, Sarajevo, Banjaluko, Karlovec, Metliko in Novo mesto v belo Ljubljano.

Od Karlovca sem se je bila storila noč in nisem imel sreče, da bi si bil naslanjal dušo o pogledu znanih domačih krajev.

Utrujen od dolge neprestane vožnje sem dremal, ko me iz lahnega sna zbudi glas sprevodnikov: „Ljubljana, južni kolodvor!“ Zmanem si oči in stopim iz voza na lepo razsvetljeni peron. Kolodvorsko poslopje mi je